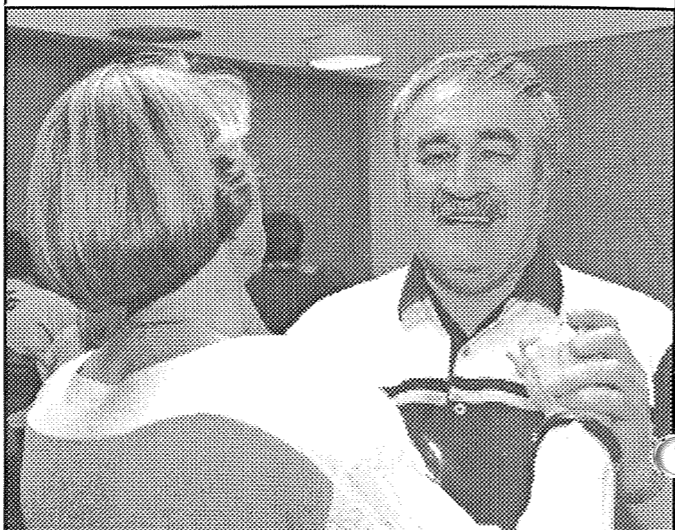

Sade ei haitannut kevätkokouksen meininkiä

"Kevätkokous vietiin tällä kertaa läpi melko kosteissa oloissa, kun sateli vähän joka päivä. No, eipä tuo paljon haitannut junaa vaihtaessa tai talosta toiseen kiipittäessä. Asiat käsiteltiin sopivasti päivän kuluessa ja illalla syötiin ja kiillotettiin lattiaa ja kengänpohjat."

Näin tiivistää Risto Ruusunen tämänvuotisen kevätkokouksen annin. Kokouspaikkanahan oli Kuntorannan viihtyisä lomakeskus luonnonkauniissa Varkauden teollisuuskaupungissa. Mukana oli nelisenkymmentä kuurosokeaa.

Viime vuoden toiminta sekä tilinpäätös käsiteltiin ripeään tahtiin puheenjohtaja Kauko Kokkonen johdolla. Keskusteltiin lisäksi yhdistyksen jäsenten ja työntekijöiden ulkomaanmatkoista, joista oli jätetty esitys. Päätettiin jatkaa toimintaa lähinnä entiseen malliin. Seuraavana kokouspäivänä jäi aikaa vapaammalle keskustelulle, pohdinnoille ja kysymyksille. LE

TUNTOSARVI 22. vuosikerta, ISSN 0358-2280

Julkaisija: Suomen Kuurosokeat ry, Mäkelänkatu 52 A 00510 Helsinki.

Puhelin 90-396 041, tekstipuhelin 3960 4677, telefax 3960 4678.

Päätoimittaja: Liina Eloaho, **Toimittaja** Raili Karisaari.

Toimitusneuvosto: Eero Vartio, Martti Avila, Marja Heinonen, Anita Palo, Marja-Leena Roponen, Eila Särkimäki, Liina Eloaho, Raili Karisaari.

Vuosikerta 150 mk. Lehti ilmestyy 11 kertaa vuodessa isokirjoituksella, pisteillä, hidasäänitteinä, videona sekä ruotsinkielisenä käännöksenä.

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry.

Toukokuu 5/1996

* Eurooppa-konferenssi lähestyy

- Ulla Oinonen
sivut 3-4.

* Kuurojen Maailmanliitto ja Liisa Kauppinen

- sivu 5

* Mitä on vapaaehtoistyö?

- Hannu Sorri ja Kari Salavuo
- sivu 8-9.

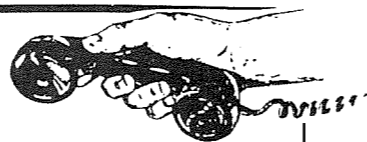
* Miten yhdistyksen logo syntyi?

- sivu 7.

Tässä lehdessä

Soittokierros	2
Pääkirjoitus	3
Ulla Oinonen	
Mitä konferenssissa tapahtuu?... 4	
Liisa Kauppinen kertoo Kuurojen Maailmanliitosta	5
"Auttaa, kannattaa, tukee" Yhdistyksen logon historiaa	7
Vapaaehtoistyö	8
Vastuu palveluista kunnille ja valtiolle	9
Kokleaimplantti ja linnunlaulu	10
Seija Troyano	
Vanhemmat mukaan NUD:n kursseille	12
Tietoa vapaaehtoistoiminnasta.	13
Suomi mukana Helios-kisassa.....	13
Puolan kuurosokeat kaipaavat parannusta oloihinsa	14
Terve SOS 96 messut	15
Anja esittäytyy	15
Sade ei haitannut kevätkokouksen meininkiä	16

Soittokierros

Kalottikokous Norjassa

Lapin aluesihteerin **Jorma Säynäjängas** osallistui huhtikuun lopulla Kalottikokoukseen, joka pidettiin Tromssassa, Pohjois-Norjassa. Mukana oli aluesihteerit ja muita kuurosokeiden ammattihenkilöstöön kuuluvia eri pohjoismaista, sekä kaksi lääkäriä Arkangelista Venäjältä.

– Kalottikokous, mitä se tarkoittaa?
– Kalottialue tarkoittaa Norjan, Ruotsin, Suomen ja Venäjän pohjoisimpien läänien muodostamaa aluetta. Kalottialueen kuurosokeustyöntekijät ovat tehneet yhteistyötä vuodesta 1986. Luovan toiminnan ideana on ollut "Pohjoinen valo", Jorma kertoo.

– Mitä Tromssassa tapahtui?
– Tässä Kalottikokouksessa kerroin tulevasta kuvataidekurssista, joka järjestetään Torniossa kesäkuun alussa. Elokuun lopulla on vuorossa kommunikaatio- ja kulttuurikurssi Kiirunassa Ruotsissa. Se on tarkoitettu syntymästään kuurosokeille. Lokakuussa kokoonnumme Rovaniemelle. Siellä on tarkoitus arvioida taidekurssien toteutusta; katsoa videoita ja antaa palautetta. Sinne kutsumme myös vieraita Muurmanskista ja Arkangelista, mikäli saamme matkarahat järjestymään, Jorma toteaa. –RK

PÄÄKIRJOITUS

Eurooppa-konferenssi lähestyy

Suomen Kuurosokeat ry järjestää seuraavan, järjestyksessään neljännen, Euroopan Kuurosokeiden Konferenssin kesäkuussa. Konferenssin teemana on "Elämä omissa käsissä". Keskeisenä ajatuksena on jokaisen kuurosokean oikeus päättää itse omasta elämästään ja elää omilla ehdoillaan. Konferenssiin on kutsuttu eri maista puhujia, joilla on kuulijoita kiinnostavaa sanottavaa.

Eri päivinä keskitytään eri asioihin. Ensimmäisenä päivänä puhutaan kuurosokeiden organisaatioista. Maailmassa on paljon erilaisia järjestöjä kuurosokeille. Silti niissä on valittavan harvoin kuurosokeita mukana tai itse päättämässä. Päivän lopussa on yleisökeskustelu, johon kaikki voivat ottaa osaa. Aiheena on "Kuurosokeiden Eurooppa-unioni".

Konferenssin toisena päivänä keskitytään kommunikointiin. Päivän aloittaa Teatteri Törmäyksen esitys. Päivän aikana pohditaan muun muassa minkälaisia eri tapoja on kertoa asioita – onko kaikki kommunikointi pelkkiä sanoja? Kolmantena päivänä keskustellaan työstä. Töissä käyvät kuurosokeat kertovat omista kokemuksistaan.

Konferenssiin on kutsuttu edustajia kaikista Euroopan Sokeiden Unionin jäsenmaista. Mahdollisimman monille on haluttu antaa mahdollisuus tulla mukaan. Jokaisesta maasta on kutsuttu mukaan myös yksi työntekijä kahden kuurosokean ja heidän avustajiensa lisäksi.

Konferenssi tarjoaa osallistujille mahdollisuuden kokoontua saamaan ja jakamaan tietoa. Samalla se antaa Suomen kuurosokeille mahdollisuuden kertoa muiden maiden osallistujille itsestään ja maastaan.

Konferenssin ohjelma on monipuolinen. Se antaa osallistujille tiedon lisäksi uusia kokemuksia ja hyviä muistoja.

Näytteillä on kuurosokeiden tekemää taidetta. Valitaan äänestyskyselyllä Vuoden Veistos 1996. Osanottajilla on mahdollisuus tutustua työnäytöksiin. Kaikki konferenssivieraat saavat lahjaksi Alpo Sipolan tekemän saunaharjan jossa on yhdistyksen logo. Ulkomaiset vieraat saavat myös tutustua saunaan ja suomalaiseen juhannukseen.

Ulla Oinonen
konferenssisihteerin

Mitä konferenssissa tapahtuu?

Kuurosokeiden 4. Eurooppa-konferenssi lähestyy kovaa vauhtia. Konferenssisihteerimme **Ulla Oinonen** kertoo, mitä konferenssissa oikein tapahtuu.

Konferenssi pidetään Espoon Matinhadessa sijaitsevassa kokoushotelli Matinhadessa. Hotelli on meren tuntumassa, 15 kilometrin päässä Helsingin keskustasta.

Hotellin sisääntulokerroksessa ovat kokoustilat ja ravintola sekä osa näyttelytiloista. Heti hotelliin tullessa osallistujat löytävät hotellin aulasta konferenssin info-pisteen, johon osallistujat tulevat ilmoittautumaan. Samalla he saavat konferenssipaketin. Se sisältää yksityiskohtaisen ohjelman, tiedot järjestelyistä ja muuta tarpeellista tietoa, kuten esitteet siitä mitä saunassa tapahtuu tai kuinka he voivat osallistua Vuoden Veistoksen äänestykseen.

Kokoussali sijaitsee aivan aulan vieressä. Siellä konferenssivieraat viettävät suurimman osan ajasta. He kuuntelevat esitelmää, jotka liittyvät eri teemoihin kokouksen eri päivinä.

Nämä teemat ovat kuurosokeiden organisaatiot, kommunikaatio ja työ.

Kokouksen virallinen kieli on englanti eli kaikki puheet esitetään englanniksi. Suomalaisia osallistujia varten puheet tulkitaan samanaikaisesti suomeksi. Puheiden pituus on noin 20 minuuttia. Luvassa on paljon kiinnostavia esitelmää. Kaikki esitelmät kootaan konferenssijulkaisuun, joka jaetaan osallistujille.

Konferenssissa puhuvat mm. sosi-aali- ja terveysministeri Terttu Huttu-Juntunen, Kuurojen Maailmanliiton puheenjohtaja Liisa Kauppinen ja Ruotsin kuurosokeiden yhdistyksen puheenjohtaja Stig Ohlson. Konferenssin suojelijaksi on lupautunut Eeva Ahtisaari.

Kokoussalin vieressä sijaitsee kaksi suurta näyttelyhuonetta. Ensimmäisessä huoneessa ovat esillä veistokset, joista konferenssiin osallistujat valitsevat Vuoden Veistoksen 1996. Toisessa huoneessa esittäytyy Kuurosokeiden Asumis- ja Toimintakeskustöytäytöksineen.

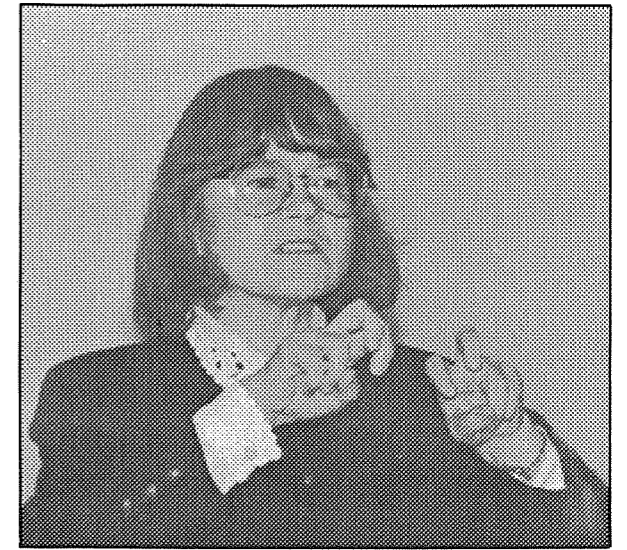
Pienempiä esittelyitä eri aiheista on sekä tässä kerroksessa että pohjakerroksessa.

Pohjakerroksessa ovat myös hotellin saunat ja uima-allas. Liikuntaan tarjoaa mahdollisuuden hotellin pohjakerroksessa sijaitseva kuntosali, joka on osallistujien vapaassa käytössä. Majoitustilat ovat samassa kerroksessa kokoustilojen kanssa sekä ylemmissä kerroksissa.

Konferenssin osallistujille esitellään myös pääkaupunkiseutua ja suomalaisia ajankohtaisia perinteitä. Ensimmäisen kokouspäivän iltana konferenssin osallistujat on kutsuttu Espoon kaupungin järjestämään tilaisuuteen Espoon kaupungin Valtuustotalolle.

Toisen päivän iltana vietetään Matinhadessa juhannusjuhlaa. Kolmannen kokouspäivän aamupäivän osallistujat viettävät tutustumalla vaihtoehtoisesti Helsinkiin tai Halosenniemen museoon Tuusulassa.

Viimeisenä iltana nautitaan juhlaillallinen ja julkistetaan Vuoden Veistos - kilpailun voittaja. Sunnuntaiaamupäivänä loppupuheenvuorojen jälkeen kokoonnutaan vielä yhteiseen köydenvetoon ennen päätöskahveja. -UO

Liisa Kauppinen kuurojen asialla

Toiminnanjohtaja Liisa Kauppinen tulee kertomaan Eurooppa-konferenssissa Kuurojen Maailmanliiton toiminnasta. Viime kesänä hänet valittiin Kuurojen Maailmanliiton, WFD:n, puheenjohtajaksi. Sitä ennen hän toimi liiton pääsihteerinä.

- Ensimmäiset kuukaudet maailmanliiton johdossa ovat olleet kiireisiä. Uusi pääsihteerin aloittaa vasta vuoden 1997 alusta ja olen tavallaan vastannut sekä puheenjohtajan että pääsihteerin tehtävistä, Liisa Kauppinen kertoo.

- Monien rutiinitehtävien lisäksi olen hankkinut varoja Maailmanliiton tulevaa toimintaa varten, ja suunnitellut uusia projekteja kehitysmäihin kuurojen aseman parantamiseksi. Tärkeää on myös hoitaa suhteet jäsenjärjestöihin ja YK:hon.

Mitä Maailmanliitto tekee?

– Kuurojen Maailmanliitto on kansallisten kuurojen liittojen yhteistyöfoorumi ja etujärjestö. Sillä on edustus kaikissa kuuroja koskevissa kysymyksissä YK:ssa ja sen erityisjärjestöissä.

Liitossa on varsinaisina jäseninä 117 kansallista kuurojen liittoa. Lisäksi jäseninä voivat olla yliopistot, koulut, instituutit ja yksityiset henkilöt. Viimeksimainitut ovat yhteistyökumppaneita.

– Kuurojen Maailmanliiton keskeinen päämäärä on kuurojen ihmisoikeuksien ja tasa-arvon toteuttaminen. Tärkeimpiä tehtäviä ovat viittomakielen aseman parantaminen, kuurojen koulutuksen kehittäminen ja kuurojen järjestötoiminnan vahvistaminen.

Tämän hetken tärkein tehtävä on aloittaa työ niissä maissa, joissa ei ole kuurojen järjestöjä eikä opetusta kuuroille. Tällaisia maita on Aasiassa, Latinalaisessa Amerikassa ja Afrikassa. Näissä maissa kuuroista tiedetään hyvin vähän. Myös Itä-Eurooppa ja Keski-Aasian maat tarvitsevat tukea.

Liiton yksi tärkeimmistä tehtävistä on tiedottaminen kuurojen tarpeista. Julkaisemme lehteä WFD NEWS. Liitolla on kuusi aluesihteeristöä. Näiden kautta voidaan kouluttaa kuuroja toimimaan järjestöissä aktiivisesti.

Miten maailmanliitto on ottanut kuurosokeat huomioon?

– Kuurosokeat ovat aina olleet tervetulleita kaikkeen toimintaamme ja tapahtumiimme. Kuurosokeutta koskevissa kysymyksissä meillä on muutamia asiantuntijoita, jotka kaikki toimivat kuurosokeiden järjestöissä. He antavat neuvoja kyselijöille.

Tarvitaanko kuurosokeiden omaa kansanvälistä järjestöä?

– Olen sitä mieltä, että kuurosokeiden oma kansainvälinen ja Euroopan laajuinen järjestö on tarpeellinen. Järjestö voisi paremmin paneutua kaikkiin kuurosokeutta koskeviin kysymyksiin, edistää heidän oikeuksiaan ja lisätä tietoa kuurosokeiden tarpeista. Etenkin kehitysmaissa kuurosokeiden huomiointi ja palvelujen järjestäminen vaatisi oman järjestön.

Entä Liisa Kauppinen itse?

– Olen syntynyt Pohjanmaalla ja olin viisivuotias, kun menetin kuuloni. Kävin kuurojenkoulun Oulussa ja aikuistuttuani lähdin maailmalle. Eräessä vaiheessa hankin ammatin, valmistuin ohjelmoijaksi. Luen paljon kaikenlaista kirjallisuutta ja opiskelen uusia aloja. Yritän myös pitää kuntoa yllä ja pyöräilen silloin tällöin töihin. –RK

"Avustaa, kannattaa, tukee"

Eräessä tilaisuudessa yhdistyksemme jäsen tiedusteli, kuka on suunnitellut yhdistyksemme tunnuksen eli logon ja mitä siinä olevat kädet kuvaavat?

Yhdistyksemme logo on syntynyt siihen aikaan, jolloin yhdistyksemme irtaantui NKL:stä omaksi itsenäiseksi järjestöksi.

Sen suunnittelija on **Dagi Ahvenainen**, jonka monet jäsenet muistavat hyvin. Dagi työskenteli toimistosihteerinä keskustoimistossa vuosina 1984–1991.

Tällä hetkellä Dagi viettää eläkepäiviään Mäntyharjulla, jonne hän muutti miehensä kanssa heti eläkkeelle jäätyään. Pyysin häntä kertomaan logon syntyhistoriasta.

– Olin siihen aikaan Näkövammaisten Keskusliiton työntekijä. Kuurosokeiden parissa työskentelivät Inger Lindgren ja Kaija Salekari, Dagi kertoi.

– Eräänä aamuna Inger totesi, että kuurosokeiden yhdistys tarvitsee oman tunnuksen, logon. Minulla sattui olemaan aikaa, joten ryhdyin työhön.

– Tutkin viittomakielen kuvasanakirjaa, valitsin sieltä viittoman: avustaa, kannattaa, tukee. Piirtelin, leikkasin ja liimasin. Lopulta näytin työni tulosta Ingerille. Hänestä idea oli erittäin osuva; viittomamerkissä on kaksi kättä, joista toinen on toisen suojana. Ingerin mielestä kädet kuvasivat erittäin hyvin yhdistyksen toimintaa, Dagi muisteli.

– Vielä piti päättää, mikä on tulemaan olemaan logon väri. Ingerin mielestä sen piti ehdottomasti olla Suomen lipun sininen, Dagi totesi. RK

Dagi työpöytänsä ääressä –88.

Vapaaehtoistyö perustuu ihmisyden kunnioitukseen

Ammatillinen työ ja vapaaehtoistyö perustuvat erilaisiin arvoihin. Ammatillisessa palkkatyössä arvostetaan sitä, mitä ihminen saa aikaiseksi ja kuinka paljon hänellä on tietoa. Palkattomassa vapaaehtoistyössä on sen sijaan tärkeintä ihmisen halu auttaa toisia, sanoo teologian tohtori Hannu Sorri. Hän toimii kirkon palvelevan puhelimen sihteerinä. Sorri puhui Sosiaaliturvan keskusliiton järjestämässä tilaisuudessa.

Nyky-yhteiskunta on ammatillistunut yhteiskunta. Siinä ihmisen asema määritellään usein sen mukaan, mikä on hänen ammattinsa. Tästä johtuu, että myös koulutusta ja paljon erikoistaitoja vaativia töitä arvostetaan paljon.

"Ammatillistuneessa yhteiskunnassa ihmistä arvostetaan sen mukaan, mitä hän saa aikaiseksi. Mitä erikoistuneempaa työtä ihminen tekee, sitä arvostetumpaa se on ja sitä enemmän hän saa siitä palkkaa", Sorri puhuu.

Vapaaehtoistyö perustuu aivan toisenlaiseen ajattelutapaan. Siinä

ei ole tärkeintä se, paljonko ihmisellä on tietoa jostakin asiasta. Tärkeätä on sen sijaan ajatus siitä, että me kaikki olemme ihmisiä. Ihmisenä olemiseen liittyy taas aina kyky auttaa toista: jokaisella ihmisellä on myönteistä annettavaa toiselle.

Oleellista oma elämäkokemus

Kykyä auttaa toista ei saada koulutuksesta, vaan omasta elämäkokemuksesta ja kyvystä käyttää sitä hyväksi. Ihmisen tiedoilla on merkitystä vain, jos hän pystyy käyttämään niitä hyväkseen oman elämäkokemuksensa kautta. Pelkällä tiedolla ilman omaa kokemusta ei ole merkitystä.

Vapaaehtoistyössä luotetaan myös ihmisten väliseen yhteyteen, yhteisöön. Ihminen kuuluu yhteisöön, hän on osallistuja, jota ei saa jättää yhteiskunnan ulkopuolelle. Vapaaehtoistyössä osallistumisella tarkoitetaan usein asioiden tekemistä pikemmin kuin vaikkapa suunnittelua ja pohtimista: tehdään asioita ihmisten hyväksi.

Vapaaehtoistyöhön liittyy myös usko yksilön arvoon. Jokainen yksilö on arvokas riippumatta siitä, onko hän hyödyllinen tai hyödytön yhteiskunnalle taloudellisesti. Samoin ihmisiä pidetään aloitekykyisinä, toimivina tekijöinä pikemmin kuin asiakkaina tai kuluttajina.

Ammattilaiset ja vapaaehtoiset eivät kilpaile keskenään

Vapaaehtoistyöntekijät eivät kilpaile ammatillista työtä tekevien kanssa. Vapaaehtoistyöllä ei voida myöskään korvata ammatillista, palkallista työtä. Kyse on kahdesta erilaisesta tavasta tehdä työtä.

Sorriin mielestä on tärkeätä, että vapaaehtoistyöntekijät voivat luottaa itseensä ja vapaaehtoistyön omiin periaatteisiin ja vahvuuksiin. Hän korostaa, että vapaaehtoistyö ei saa muuttua ammatilliseen suuntaan. Vapaaehtoisista työntekijöistä ei saa tulla "pikkuasiantuntijoita", jotka matkivat ammatillisen työn tekijöitä. **LE**

Vastuu palveluista valtiolla ja kunnilla

Valtiolla ja kunnilla on vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä. Tätä vastuuta ei voida siirtää vapaaehtoistyöntekijöille tai järjestöille, sanoo Turun yliopiston sosiaalipolitiikan professori Kari Salavuo. Hän puhui Sosiaaliturvan keskusliiton järjestämässä seminaarissa.

Taloudellisen laman takia kunnilla ja valtiolla on käytössään aikaisempaa vähemmän rahaa sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämiseen. Niinpä on ajateltu, että palkattomien vapaaehtoisten ja järjestöjen pitäisi ryhtyä ottamaan yhä enemmän vastuuta töistä ja palveluista, jotka oikeastaan kuuluvat kunnille ja valtiolle.

Kari Salavuon mielestä vastuuta palveluiden järjestämisestä ei noin vain voida siirtää palkattomille vapaaehtoisille ja järjestöille. Näillä ei ole aikaa, rahaa eikä mahdollisuutta ottaa vastuuta sellaisesta työstä, joka kuuluu valtiolle ja kunnille. Vapaaehtoistyössä ja järjestöissä on mukana vain rajallinen määrä ihmisiä, eikä koko maan kattavia palveluita järjestetä ilman kunnollista rahoitusta. Vapaaehtoisille ja järjestöille kuuluu palveluiden täydentäminen, ei vastuun ottaminen kaikista palveluista.

Kokleaimplantti ja linnunlaulu

Varkautelainen Seija Troyano kirjoittaa kokemastaan implantti-leikkauksesta, joka toi hänelle kyvyn kuulla.

– Kävelen aamuisin töihin pitkin rantatietä. Ympärillä kuuluu lintujen ääniä. Kuinka ihanalta se kuulostaakaan! Ihanalta siksi, etten ole kymmeniin vuosiin voinut sitä kuunnella.

Viime vuoden kesäkuussa korvalääkäriini esitti minulle kysymyksen: olisinko kiinnostunut sisäkorvaproteesileikkauksesta? Kysymys oli hyvin yllättävä. Olin kuullut ja lukenut tällaisesta leikkauksesta, mutta en koskaan ajatellut, että se voisi koskea minua!

Asia jäi pyörimään mieleeni. Itse asiassa se pyöri mielessäni koko kesän. Lopulta otin yhteyttä lääkäriin saadakseni lisätietoja. Lähtökohdan selvittämiseksi minun piti käydä erilaisissa tutkimuksissa. Suostuin tähän – pelkästä uteliaisuudesta – selvittääkseni itselleni, olisiko leikkaus yleensäkin mahdollista kohdallani.

Olin yllättynyt kuullessani tulokset: leikkaus olisi mahdollinen! Päätöksenteko ei ollut helppo. Minulle ei voitu luvata varmasti, onnistuisiko

leikkaus toivotulla tavalla. Tein kuitenkin ratkaisuni ja leikkauspäiväksi sovittiin 13. joulukuuta. Leikkaus kesti seitsemän ja puoli tuntia. Seuraavana päivänä olin jo jalkeilla ja kolmannen päivän iltana pääsin kotiin. Leikkaus sujui siis kaikin puolin hyvin.

Sain puolentoista kuukauden sairasloman töistäni. Tammikuun 17. päivä, vähän yli kuukausi leikkauksen jälkeen edessä oli tärkeä hetki, aktivointi, jolloin selviäisi leikkauksen tulos. Sain kaulaani puheprosessorin, korvan taakse mikrofoniin ja pienen magneettilevyn, joka kiinnittyi ihon alla olevaan, leikkauksessa asetettuun kappaleeseen.

"Oma äänikin kuulosti oudolta"

Kun ensimmäiset äänet tulvahtivat tajuntaani, olin hämmentynyt. Kuulin ääniä, mutta äänten ymmärtäminen oli kaikkea muuta kuin helppoa. Oma ääni kuulosti oudolta.

Ihmiset puhuivat ympärillä, huulet liikkuvat, mutta aivot "seisoivat". Kuulemisen ja näkemisen yhteistyö ei ihan heti käynnistynyt.

Alussa oma äänikin tuntui tulevan vasta jäljestä päin. Kaikki vaati totuttelua, aikaa ja kärsivällisyyttä. Ensimmäisenä päivänä sain kokea elämyksiä, kun voin itsenäisesti keskustella hoitajien ja ympärillä pyörivien ihmisten kanssa.

Kävin aktivoinnissa viikon ajan päivittäin ja kehitys oli koko ajan nopeaa. Tuntui välillä uskomattomalta oikeasti kuulla, pystyä kommunikoidaan, nauttia musiikista, seurata tv-ohjelmia, kuulla kellon tikitystä tai kahvin tippumista suodattimen läpi. Välillä mietin näkeväni unta ja herääväni entiseen tilanteeseen.

Linnunlaulu toi elämänlaatua

Helmikuun alussa palasin töihin. Sekin oli elämys – huulitaluvun sijasta kuulla oikeasti lasten ja työtovereiden äänet. Mutta kuuleminen voi olla myös rankkaa, varsinkin kun 13 esikoululaista innostuu huutamaan yhteen ääneen. Monesti kotiin tullessani otan laitteen pois ja nautin hetken täydestä hiljaisuudesta.

Kommunikaatio perheen, ystävien ja muidenkin kanssa on nyt huomattavasti helpompaa. Voin myös asioida useimmissa paikoissa il-

man tulkkia. Implantti on auttanut ja helpottanut elämäni paljon ja tuonut siihen laatua

Laaduksi voin määritellä sellaiset pienet asiat kuin linnunlaulu, puhelinsoitto vanhemmille ja ystäville tavallisella puhelimella, lasten pienet päivittäiset jutut, yhteiset lauluhetket.

Seija Troyano

Näin implantti toimii

Korvalehdentaakse kiinnitettävä pieni mikrofoni kerää ympäristön äänet ja johtaa ne mukana kannettavaan puheprosessoriin. Se puolestaan käsittelee äänet ja palauttaa ne hiusten päälle kiinnitettyyn lähettimeen.

Lähettimestä äänet siirtyvät päänahan alle asennettuun vastaanottimeen. Siitä äänet johdetaan johdinta myöten korvan sisään. Äänisignaalit ärsyttävät kuulohermoja ja saavat aikaan aistimuksen äänestä.

Kokleaimplantti ei sovi kaikille kuuroutuneille. Kuulohermon pitää toimia ja sisäkorvien kanavien on oltava kunnossa, jotta implantti voisi toimia.

Lähde: Kaleva 21.10.1995

Vanhemmat mukaan NUD:n kursseille

Kuulonäkövammaisten lasten vanhemmat ovat asiantuntijoita lastensa asioissa. Tätä periaatetta toteutetaan nykyisin pohjoismaisen kuurosokeushenkilöstön koulutuskeskuksen NUD:n toiminnassa. Myös vanhemmat pääsevät nyt NUD:n kursseille saamaan uusinta tietoa kuulonäkövammaisuudesta.

Greta Rouvinen Pohjois-Karjalasta on 16-vuotiaan Usher-nuoren, lukiota käyvän Marin äiti. Rouvinen oli ensimmäisenä vanhempänä mukana NUD:n Usher-kurssilla Tanskassa tänä talvena. Greta Rouvisen mukaan erityisesti tutustuminen kurssilla mukana olleisiin aikuisiin kuurosokeisiin oli hyvä kokemus. "Tuntui todella hyvältä, kun näki hyvin koulutettuja ja hyvin toimeen tulevia kuurosokeita aikuisia. Se antoi paljon uskoa tulevaan. Toki kurssilta sai myös uutta tietoakin."

Rouvinen kertoo, että tiedon vastaanottaminen on tullut helpommaksi, kun lapsen sairauteen on jo sopeuduttu. "Aikaisemmin tiedon vastaanottokyky oli paljon heikompi. Tuntui siltä, että tietoa tuli joka puolelta, eikä sitä ehtinyt sulatella. Enimmäkseen vain hiljaa kuunteli, kun sosiaalityöntekijät, psykiatrit ja psykologit kaatoivat tietoa päälle.

Nykyään tietoa pystyy käsittelemään paljon paremmin."

Rouvinen osallistui kurssille omalla kustannuksellaan ja on jälkeenpäin hakenut järjestöiltä avustusta kurssimaksujen maksamiseen. Rouvinen toivookin, että vanhempien kursseille osallistumisen rahoitusyhteistyö saataisiin jatkossa selkeämmäksi. Toivomuksena on myös, että nuorillekin järjestettäisiin entistä enemmän omia tapaamisia, joissa he voisivat tutustua toisiinsa.

Lisää mahdollisuuksia lasten etujen ajamiseen

Keskisuomalainen Pauli Kelder, 14-vuotiaan Usher-nuoren Katjan isä osallistui myös talvella NUD:n kurssille. Sen aiheena oli kuurosokeiden omaisten ja henkilöstön välinen yhteistyö. "Kurssilta sai lisää vaikutusmahdollisuuksia lasten etujen ajamiseen. Siellä tutustui myös kuurosokeisiin aikuisiin eri maista. He kertoivat, mitä he ovat itse kokeneet ja millaisia kriisejä he ovat käyneet läpi. Heidän kokemustensa kuuleminen avasi silmiä. Sain tietoa kuurosokeiden henkilökohtaisesta kehityksestä ja siitä, mitä voi olla edessä päin", Kelder kertoo. -LE

Tietoa vapaaehtois-toiminnasta

Kansalaisareena on avannut vapaaehtoistoiminnan palveluaseman Helsingissä. Kansalaisareena on vapaaehtoisen ja oma-aloitteisen toiminnan yhteistyöryhmä. Siinä eri aloilla toimivat voivat valmistella, kehittää ja ajaa tärkeitä pitämiään asioita.

Kansalaisareenan palveluasemalta saa tietoa ja koulutusta vapaaehtoistoimintaan liittyvistä asioista, vaikkapa vaihtoehtoisesta työllistymisestä tai paikallisyhteisöjen kehittämisestä.

Palveluasemalle kootaan tietoa sekä kotimaisista että ulkomaisista toimintoista ja kehittämishankkeista.

Tietoa on tarjolla monessa muodossa, esimerkiksi esitteinä, lehtileikkeinä, julkaisuina, rekistereinä ja atk-tietokantoina. Palveluasema luo yhteyksiä myös kansainvälisiin tietoverkkoihin.

Lisää tietoa Kansalaisareenan ja palveluaseman toiminnasta saat osoitteesta: **Käenkuja 3-5 N, 6.kerros, 00500 Helsinki. Puh. (90) 77 333 64, fax (90) 716 989.**

Suomi mukana Helios-kisassa

Suomi on toista kertaa mukana Euroopan unionin Helios-kilpailussa. Kilpailun tarkoituksena on löytää hyviä vammaisprojekteja ja kiinnittää huomiota vammaisten asemaan yhteiskunnassa. Kilpailu liittyy Euroopan unionin Helios 2-vammaisohjelmaan.

Helios 2-ohjelman tarkoituksena on edistää vammaisten tasavertaisia mahdollisuuksia ja vammaisten osallistumista yhteiskuntaan. Kilpailussa painotetaan erityisesti vammaisten henkilöiden osallistuminen projekteihin.

Helios-kilpailuun pyrki 25 projektia ympäri Suomen. Näistä valtakunnallisen vammaisneuvoston Helios-jaosto valitsi kuusi edustajaa. Helios-jaostossa on jäseniä eri ministeriöistä ja vammaisjärjestöistä.

Suomea pääsi edustamaan mm. näkövammaisen yrittäjä **Jukka Jokiniemi** yrityksellään Innojok Oy. Jokiniemen tavoitteena on selvittää, millainen valaistus ja väritys sopii parhaiten vaikeasti heikonäköiselle ja näkövammaiselle.

Samoin Suomea edustaa kilpailussa Arlainstituutin **Antinkoti-projekti**. Se on monivammaisten kuurosokeiden ammatilliseen kuntoutukseen liittyvä projekti, jonka tähtää kuurosokeiden työllistymiseen.

Kilpailussa on mukana myös Ruoholahden asumispalveluyhdistys **RASPY**. Yhdistys tuottaa asumispalveluita yhdeksälle jäsenelleen Helsingin Ruoholahdessa sijaitsevassa asuintalossa. Yhdistyksen tavoitteena on edistää vammaisten omaehtoista asumista ja itsenäistä elämää.

Ulf Gustavsson on mukana vammaiset vesille-projektillaan. Siinä kehitellään vammaisille sopivia välineitä veneilyyn. **Mielenterveyden Keskusliitto ry** osallistuu kilpailuun mielenterveysongelmaisille järjestetyillä kuntoutuskursseillaan. Samoin Suomea edustaa **Jyväskylän yliopiston ja Kehitysvammaisten tukiliiton** aikuis-koulutuksen ja tuetun työllistymisen projekti.

EU:n jäsenmaiden edustajista koostuva tuomaristo valitsee eri maiden lähettämistä ehdotuksista kilpailun voittajat. Palkinnot jaetaan vammaisten päivänä joulukuussa 1996. LE

Tietämättömyys ei ikinä ole auttanut ketään. (Karl Marx)

Puolan kuurosokeat kaipaavat parannusta oloihinsa

Puolassa on vielä paljon tekemistä, jotta kuurosokeiden olot saataisiin tyydyttäväksi, kertoo puheenjohtaja **Pirkko Virtanen**. Hän kävi maassa Puolan kuurosokeiden hyvinvoinnin tuki-yhdistyksen kutsumana. Yhdistys on hyväntekeväisyysjärjestö, joka pyrkii yksityisin rahoin parantamaan kuurosokeiden oloja.

Kuurosokeiden asemaa ei ole Puolassa turvattu lainsäädännöllä, eikä yhteiskunta pidä huolta kuurosokeista. Kuurosokeilla ei myöskään ole koko maan kattavaa omaa organisaatiota.

Kuurosokeista huolehtiminen on kokonaan heidän omien perheensä vastuulla. Kaikki perheet eivät kuitenkaan ole jaksaneet hoitaa tehtävänsä. Pelkästään Puolan pääkaupungin Varsovan lähistöllä on kuutisenkymmentä kuurosokeaa, jotka perheet ovat hylänneet.

Maassa on pula kaikenlaisista apuvälineistä. Kuulolaitteita on hyvin harvoilla. Tietokoneita tai tekstipuhelimia ei ole käytössä juuri lainkaan. Myöskään ammattikoulu-tettuja tulkkeja ei ole. Tulkkien ammattikoulutusta ollaan vasta suunnittelemassa. -LE

Terve-SOS 96 -messut Turussa

Turussa järjestetään 22. - 24. toukokuuta Terve-SOS-messut. Niiden järjestäjänä on sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus eli STAKES. Messuilla sosiaali- ja terveysalan yritykset ja järjestöt esittelevät toimintaansa. Messuista on tulossa suuri tapahtuma. Sinne odotetaan ainakin kymmentä tuhatta kävijää.

Myös Suomen Kuurosokeat ry on messuilla mukana omalla osastollaan. Siellä kerrotaan kuurosokeiden asioista ja kuurosokeustyöstä, jaetaan esitteitä ja näytetään videoita.

Näyttelyosastojen katselun lisäksi messuvieraat voivat kuunnella esitelmiä. Messuille tulee satoja esitelmöitsijöitä puhumaan eri aiheista. Puhutaan esimerkiksi asumisesta, työttömien ja vanhusten ongelmista, mielenterveysasioista ja monesta muusta.

Anja esittäytyy

"Olen **Anja Halonen**, 36-vuotias terveydenhoitaja. Aloitin tilapäisen aluesihteerin työt Joensuun toimistolla 15. huhtikuuta. Työ jatkuu kesätauon jälkeen syksyllä ja kestää joulukuun puoleen väliin.

Kahden viikon kokemukset ovat olleet innostavia, moni asia on tullut tutuksi, mutta paljon on tuki vielä opittavaa. Viittomakielen 30-tunnin peruskurssin suoritan toukokuun aikana, lisäksi olen kevääksi suunnitellut kotikäyntien lisäksi mm. tiedotustilaisuuksia ja tukihenkilötoiminnan käynnistämistä.

Ennen tähän työhön tuloani olin yli kaksi vuotta kotona. Hoidin kolmea alle kouluikäistä lastani, joten työ antaa tervetullutta vaihtelua sekä omaan että lasteni elämään.

Toivon, että tulevassa työssäni voin olla mukana kuurosokeiden eri elämäntilanteissa ja tarvittaessa auttaa käytännön asioiden järjestelyssä. Lisäksi haluan järjestää virkistäviä yhteisiä hetkiä tänä lyhyenä aikana, jonka tehtävässä toimin. Lisätietoja voit saada soittamalla puh. (973) 127 168 tai 949-190 262."